

ПЛАН РАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА НІМЕЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ НА ТЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАКТИКИ

В багатьох країнах ЄС засовується підхід по типізації планів рахунків бухгалтерського обліку не лише в державному секторі, а й в комерційному секторі – підприємствах. З метою аналізу структури плану рахунків підприємств європейських країн проведено порівняння планів рахунків комерційних підприємств Німеччини, Польщі і України. У хронологічному порядку побудова планів має наступний вигляд (табл.).

Таблиця

Порівняння планів рахунків комерційних підприємств Німеччини, Польщі і Україні станом на 31.12.2016 р. (хронологічний порядок)

Німеччина (промисловий план) [1]	Польща (промисловий план) [2]	Україна [3]
Клас 0 Нематеріальні та матеріальні вкладення (Immaterielle und materielle Anlagen)	Група 0 Довготривалі активи (Majątek trwały)	Клас 1. Необоротні активи
Клас 1 Фінансові вкладення (Finanzanlagen)	Група 1 Грошові кошти та банківські рахунки (Środki pieniężne i rachunki bankowe)	Клас 2. Запаси
Клас 2 Оборотний капітал і витрати майбутніх періодів (Umlaufvermögen und Aktive Rechnungsabgrenzung)	Група 2 Розрахунки і врегулювання (Rozrachunki i rozliczenia)	Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи
Клас 3 Капітал і резерви (Eigenkapital und Rückstell)	Група 3 Матеріали і товари (Materiały i towary)	Клас 4. Власний капітал
Клас 4 Кредитори і доходи майбутніх періодів (Verbindlichkeiten und passive Rechnungsabgrenzung)	Група 4 Витрати за видами і їх врегулювання (Koszty według rodzajów i ich rozliczenie)	Клас 5. Довгострокові зобов'язання
Клас 5 Доходи (Erträge)	Група 5 Витрати за типами діяльності та їх регулювання (Koszty według typów działalności i ich rozliczenie)	Клас 6. Поточні зобов'язання
Клас 6 Операційні (виробничі) витрати (Betriebliche Aufwendungen)	Група 6 Продукція (Produkty)	Клас 7. Доходи
Клас 7 Додаткові (подальші) витрати (Weitere Aufwendungen)	Група 7 Дохід та витрати (Przychody, dochody i koszty)	Клас 8. Витрати за елементами
Клас 8 Результати діяльності (Ergebnisrechnungen)	Група 8 Фонди, резерви і фінансові результати (Fundusze, rezerwy i wynik finansowy)	Клас 9. Витрати діяльності
Клас 9 Витрати і послуги (Kosten und Leistungen)	-	-

Складено автором.

Як вбачається з таблиці, по жодній позиції (класам) між аналогічними планами трьох різних країн немає співпадіння. Це свідчить про ізольовані розробки в цих країнах щодо структури планів.

За іншим підходом – групуванні класів рахунків за системним підходом виявляється певна аналогія у назвах і, відповідно, призначеннях класів аналізованих планів трьох різних країн. Це стосується балансових рахунків – активів, зобов'язань, капіталу. Втім, існують певні нюанси які відрізняють план кожної країни. Зокрема, балансові класи в німецькому плані займають чотири позиції, в польському – п'ять, в українському – шість.

Найбільше відрізняють підходи до подачі і групування доходно-витратних (номінальних) рахунків. Якщо назва і зміст німецького класу 5 Доходи (Erträge) є аналогічними до українського класу 7 “Доходи”, то в польському форматі група 7 представляє одночасно і доходи, і витрати (Przychody, dochody i koszty). Цим рахункам найбільша увага у німецькому плані – п'ять позицій (класи 5 – 9), в польському – чотири (класи 5 – 8), в українському – три (класи 7 – 9). Тобто фіксуємо зворотню тенденцію у порівнянні з балансовими класами.

Отже, структура класів плану рахунків підприємства промисловості наших європейських сусідів – на користь доходно-витратних рахунків. В українському, навпаки, більша увага – до балансових рахунків. Пояснюється такий феномен, на наш погляд, більшою увагою в підприємствах Європи до доходно-витратного механізму діяльності. Відповідно, цей чинник сприяє організації управлінського обліку за схемою: облік-аналіз-управління відхиленнями-облік-звітність. Тому сфера найбільшої взаємодії інформації фінансового і управлінського обліку в області доходів і витрат відбивається і в плані рахунків компанії. Такому підходу сприяють і типові (рекомендовані) плани рахунків країн ЄС з боку державних інституцій, що свідчить про увагу до бізнесу з боку держави.

1. Brodmann D. *Das Rechnungswesen*. Ел. ресурс <http://www.manfred-jahreis.de/download/pdf/Kontenplan.pdf> 2. Сайт міністерства фінансів Польщі [електронний ресурс] [<http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow>] 3. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС: монографія / [О. І. Малишкін, К. В. Безверхий, І. С. Ковова, С. М. Семенова, С. М. Шуляренко, В. П. Карєв]; за наук. ред. О. І. Малишкіна. К.: “АртЕк”, 2018. 418 с.